

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. november 2017
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Rune Werner Christensen
Sagsnr.: 2017-0030-0042
Dok.: 465934

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 765 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. juli 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Nicolai Uggerhøj-Winther

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 765 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren oplyse, hvordan PET og øvrige myndigheder håndterer indberetninger om radikaliserede asylansøgere herunder om de pågældende asylansøgere bliver tilbageholdt eller på anden vis holdt nærmere øje med?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, der har indhentet en udtalelse fra Udlændingestyrelsen, som har oplyst følgende:

”1. Udlændingestyrelsen er ansvarlig for at tilvejebringe og drive indkvarteringssteder for asylansøgere. I praksis driver en række indkvarteringsoperatører asylcentre på vegne af Udlændingestyrelsen. Driften er reguleret i årlige operatørkontrakter mellem Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatørerne, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver operatørerne skal udføre.

Det fremgår af de kontrakter, som Udlændingestyrelsen årligt indgår med indkvarteringsoperatørerne om driften af asylcentre, at indkvarteringsoperatørerne skal anmelde alle former for kriminalitet, mistanke om kriminelle forhold og mistanke om radikalisering m.v. til det lokale politi, ligesom de også skal indberette enhver mistanke om radikalisering til Udlændingestyrelsen.

Indberetninger til Udlændingestyrelsen om mistanke om radikalisering udarbejdes af indkvarteringsoperatørerne på et standardskema. Indberetningerne tager udgangspunkt i en bestemt adfærd hos eller handling begået af en bestemt beboer på et asylcenter.

Indberetningerne til Udlændingestyrelsen har til formål at sikre, at styrelsen i hvert enkelt tilfælde kan vurdere, om der er behov for opfølgning inden for indkvarteringsystemets rammer. Derudover er det nødvendigt for udførelsen af indkvarteringsopgaven, herunder de øvrige beboeres sikkerhed, at der sker en korrekt identifikation og håndtering af radikaliserede personer på asylcentre.

Indberetningen kan således fx være ledsaget af en anmodning om, at en bestemt beboer flyttes til andet center. Udlændingestyrelsen vil kunne pålægge en asylansøger et påbud om at flytte til et andet asylcenter, hvis det vurderes nødvendigt og hensigtsmæssigt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.

Indberetningerne inddrages endvidere i relevant omfang i sagsbehandlingen af asylsagen, dels ved oplysning og vurdering af asylmotivet og dels i forbindelse med overvejelse af, om der bør træffes særlige foranstaltninger af sikkerhedsmæssig karakter ved afholdelse af asylsamtaler mv.

2. For at sikre, at indkvarteringsoperatørerne i videst muligt omfang er i stand til at identificere, indberette og håndtere tegn på radikaliserings blandt asylansøgere, gennemførte Udlændingestyrelsen og PET i sommeren 2016 et opkvalificeringsforløb af udvalgte medarbejdere hos indkvarteringsoperatørerne.

Opkvalificeringen bestod i et opmærksomhedsoplæg fra PET særligt rettet mod de medarbejdere i indkvarteringsystemet, som er i kontakt med asylansøgere i indkvarteringsystemet, og som har ansvaret for at sikre, at der sker indberetning til styrelsen. Desuden gennemgik styrelsen retningslinjerne for indberetninger om radikaliserings, herunder anvendelsen af det særlige indberetningsskema til formålet.

Udlændingestyrelsen er i dialog med PET om at gentage opkvalificeringsforløbet i 2. halvår 2017.

Udlændingestyrelsen vil desuden i 2. halvår 2017 i samarbejde med Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme tilrettelægge et opkvalificeringsforløb, der særligt retter sig mod personalet hos børnecenteroperatørerne, og som sikrer, at børnecenteroperatørerne i videst muligt omfang er i stand til at identificere, indberette og håndtere tegn på radikaliserings blandt uledsagede mindreårige asylansøgere.

3. Det fremgår af operatørkontrakterne, at indkvarteringsoperatørerne bør prioritere et tryghedsskabende samarbejde med det lokale politi, frivillige og øvrige relevante parter i lokalområdet højt. Desuden skal indsatsen tilrettelægges, så der skabes forudsætninger for forebyggelse af kriminalitet og tidlig opmærksomhed og opfølgning på mistanke om radikaliserings.

Det er Udlændingestyrelsens indtryk, at indkvarteringsoperatørerne og politiet har et godt og konstruktivt samarbejde om håndterings af asylansøgere, der er mistænkt for at være radikaliserede.

4. I løbet af sommeren og efteråret 2016 gennemførte Udlændingestyrelsen i samarbejde med PET og Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) en undersøgelse af 100 udvalgte asylansøgninger fra statsborgere fra Irak og Syrien med henblik på at identificere og håndtere muligt radikaliserede og/eller udelukelsesrelevante personer blandt asylansøgere i Danmark på et så tidligt tidspunkt som muligt.

Erfaringerne fra projektet førte – sammen med erfaringerne fra asylsagsbehandlingen i almindelighed – til en ændring af udlændingelovens § 40, stk. 9, 1. pkt. Det er således nu muligt at tage en udlændings dokumenter og genstande, herunder elektroniske medier, i bevaring, hvis det skønnes fornødent, dels, som hidtil, hvis det må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, og dels, som noget nyt, hvis det må antages at være af betydning for sagens oplysning, herunder for en asylansøgers asylmotiv. Der henvises til lovforslag nr. L 188 som fremsat den 5. april 2017 og som vedtaget ved lov nr. 703 af 8. juni 2017 med ikrafttræden den 1. juli 2017.

Erfaringerne fra projektet har – som det fremgår af aftalen af 18. november 2016 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om finansloven for 2017 – endvidere givet anledning til, at der som led i en styrket kontrolindsats etableres en enhed i Udlændingestyrelsen, som løbende skal udtage et antal asylsager til lignende dybdegående undersøgelser med henblik på at afdække eventuelle yderligere forhold, som kunne have sikkerhedsmæssig relevans.

På den baggrund gennemfører Udlændingestyrelsen i 2. halvår af 2017 særligt dybdegående undersøgelser af et større antal asylsager. De konkrete sager er udtaget til undersøgelse på baggrund af en profilering, der er udarbejdet i samarbejde med PET. I nogle af de udtagne sager foreligger der indberetninger fra asylcentre mv., som indikerer, at pågældende kunne være radikaliseret og/eller udelukkelsesrelevant. Indberetningerne er modtaget i Udlændingestyrelsen og hos politiet i overensstemmelse med den ovenfor beskrevne procedure.”

2. Kriminalforsorgen har i forlængelse af udtalelsen fra Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyst, at der blev gennemført tilsvarende opkvalificeringsforløb for udvalgte medarbejdere i Kriminalforsorgens institutioner for frihedsberøvede asylansøgere (Ellebæk og Vridsløselille) med henblik på, at de i videst muligt omfang er i stand til at identificere, indberette og håndtere tegn på radikaliserings blandt asylansøgerne.

Rigspolitiet har i forlængelse af udtalelsen oplyst, at politiet videregiver indberetninger om radikaliserings fra indkvarteringsoperatørerne til PET med eventuelle øvrige oplysninger om den indberettede, medmindre det er åbenlyst for politiet, at der ikke er grundlag for at gå videre med indberetningen. Politiet videregiver indberetningen om radikaliserings typisk den samme dag, som de modtager den.

Opstår radikaliseringsbekymringen på en af kriminalforsorgens institutioner for frihedsberøvede asylansøgere, sker indberetningen til Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst, at direktoratet sender indberetningen videre til PET. PET modtager endvidere underretning, når der fra en af Kriminalforsorgens institutioner sker løsladelse af en person, der tidligere er indberettet for bekymring om radikalisering.

PET har i forlængelse heraf oplyst, at når PET modtager en indberetning om radikaliseringsbekymring, foretager PET hurtigst muligt – som udgangspunkt samme dag som modtagelsen – en indledende farlighedsvurdering af den indberettede. Herefter bliver indberetningen undersøgt nærmere, og den indberettede person bliver endelig vurderet.

PET har endvidere oplyst, at PET ikke inden for rammerne af en folketingsbesvarelse kan komme nærmere ind på, hvad PET konkret gør, efter de har foretaget en vurdering af en indberetning, eller bidrage med nærmere oplysninger om den adfærd, som vil kunne begrunde en indberetning om en mistanke om radikalisering.

PET har dog understreget, at tjenesten følger udviklingen blandt radikaliserede asylansøgere, herunder afviste asylansøgere, meget nøje, således at PET kan iværksætte de konkrete indsatser, der er behov for.